

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápalya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápalya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajosa.

Hirdetési árak:

Egész óvre ———— 12 ft.
Félóvre ———— 6 .
Negyedóvre ———— 3 .
Egy óra ———— 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vazár- és ünnepszapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 230. szám.

Szerda, október 7.

Felosztatás után.

Nagybecskerek, október 7.

A szavak, melyek az országgyűlés felosztatása alkalmával a várak tróntermében elhangzottak a király ajkáról, messze elhallatszanak ez ország minden tájékán keresztül és büszkeségét képezik a nemzetnek, mely a legjobb egyetértésben van a koronával, mint eddig csak ritkán. És büszkék s meglegedettek lehetünk abban a felemelő tudatban, hogy a korona akarata, szándéka, törekvése egy a nemzet akaratával és óhajaival és hogy mind a ketten egy és ugyanazon uton haladnak, mely ut a magyar nemzet boldogításához, istápolásához vezet. Az éljen-ek, melyek százak ajkairól ma a forrón szeretett király felé dörögtek, az egész nemzet szívéből fakadtak, mely egy a király és a haza iránt érzett szeretetben és hűségben.

És valóban ez a nemzet és imént felosztatott alkotmányos képviselő tiszteségesen rászolgált a dicséret és elismerés teljes mértékére a szabadságért és felvilágosodottságért vívott becsületes küzdelemben. A felosztatott országgyűlés egyike a legnevezetesebbeknek a magyar történelemben és csak kevés országgyűlés mutathat fel oly eredményeket, melyek mérkőzhetnek ennek az országgyűlésnek a vívmányaival, mert ez a korszakalkotó reformok országgyűlése volt az állami élet egész terén. Az egyházpolitikai törvények egy csapással a szabadelvűség előharcosává tették a nemzetet Európában. Ezek a törvények, melyek az állam számára igénylik, ami az államé és az egyháznak meghagyják, ami Istené, e törvények a nemzet mélyen érzett szükségével vetettek számot és a nemzet legnagyobb felekezeti türelmessége mellett egy hatalmas nyomás alól szabadították fel a nemzetet, mely alatt évszázadokon át szenvedett felekezeti vilongásokban és viszálykodásban.

A magyar papság és főleg a magyar magas klérus mindig hazafias érzelmű volt. Korábban nem egy bátor harczost állított a hadak élére, számtalan csatában vérét ontotta a nemzet szabadságáért és minden időben felszárította a boldogtalanok könnyeit. Ennek a hazafias klérusnak az ország belső békéje most is szent, melyet bizonynyal minden rendelkezésére álló eszközzel meg fog tudni védelmezni. A magyar magas klérus soha sem volt kozmopolita; — testünkől való test az, és a vér a mi vérünkől. A magas klérus szeretete a nemzet iránt nem csökkent és a nemzet bizalma a magas klérus iránt zavartalan. Pillanatnyi elkedvetlenedés után becsületes, őszinte béke kötöttetett köztük.

A felosztatott országgyűlés rendezte az ország gazdasági viszonyait, emelte hitelünket és rendezte a valutát. Korszakos fontosságú országos művet közelvitt a befejezéshez és egy évszázados papirgazdálkodás után végre be lesz hozva a nemzet büszkeségére és nemes meglegedésére az aranyérték.

Az országgyűlés tartósan biztosította nemzetközi összeköttetéseinket és mezőgazdaságunknak e téren oly előnyöket szerzett, minőkről előbb álmodni sem mertünk. Magyarország a politika és közgazdaság terén egy fontos európai tényező fokára emelte, melynek szava meghallgatást és jelentőséget talál Európa minden nemzetéinél.

Nem sorolhatunk fel minden, bár a legnagyobb fontossággal bíró mozzanatot, egyet azonban még ki kell emelnünk. Ez az ezredéves ünnep. A magyar államiség ezeréves fennállása alkalmából rendezett ünnepélyek bebizonyították, hogy először a magyar állam önállósága és függetlensége bevégzett, megmásíthatlan ténynyé lett és hogy másodsor a király, aki ennek

az országnak immár kilencszázados koronáját viseli felkent fején, búban és örömben, reményben és aggodásban, törekvésben és célokban egy ezzel a nemzettel.

A köteleket, mely királyt és nemzetet elválaszthatlanul összeköt, a most felosztatott országgyűlés szilárdá, tartalmassá, megváltoztathatatlaná tette és ezért büszke lehet a nemzet a legalkotmányosabb királyra és a kegy és dicséret szavaira melyek az újabb magyar történelem legjelentősebb országgyűléseit berekesztették. A felosztatás alkalmából jelenthetjük a legjobb forrásból, hogy a választások október 28-án kezdődnek és az új országgyűlést november körüli időre híjják össze.

Anyakönyvi ügyek.

Kérdés: Egy férjhez menendő leánynak, kinek atyja Szerbiában vagy olyan ismeretlen helyen tartózkodik, hogy férjhezmenetelére a szükséges szülői beleegyezést nem adhatja, anyja, valamint nagyatyja és az összes közeli hozzátartozói meghaltak, csupán csak nagybátyja él, tekintve, hogy a törvény ilyen esetben határozottan nem nyilatkozik, ki adja meg ilyenkor a szülői beleegyezést, vagy gyámhatóság jövahagyás kieszközölhető e, ha igen, milyen okmányok alapján?

Felelet: Azon feltevésből indulva ki, hogy a férjhez menendő leány még kiskoru, akkor az igm. rendelet 8. §. második utolsó bekezdés szerint a beleegyezést a gyámhatóság adja meg. Okmányok: születési bizonylat, illetve családi értesítő; hatósági bizonylat az atya távolléte, illetve ismeretlen helyen való tartózkodásáról; eljárásról s közgyám nyilatkozata.

* E rovatot az anyakönyvvezető urak érdekében nyitottuk. Ez alatt minden az anyakönyvvezetés és házasságkötésre vonatkozó kérdésre szívesen felelünk, ha a feltett minden egyes kérdés külön-külön félv papíron akként íratik le tisztán és olvashatóan, hogy a félv papír egyik lapja teljesen tisztán maradjon, másik lapján pedig a felelet felírására elég hely jusson, ezenkívül a kérdést a feltevő aláírja s hivatali pecsétjével ellátja.

A kérdésre a feleleteket az állami anyakönyvi felügyelő úrtól szerezzük be.

A „TORONTÁL” tárczája.

Dr. Orsó Mátyás emléke.

Látszott rajta, hogy kifáradt,
S nyugodni még sem akar.
Erős lelket a halálnak
Közelsége nem zavar.

Mig hiányt lát, azt kitölti,
Vágya s kedve fennmarad,
Ily szív s ész nem tért nyugodni
Csak a csöndes föld alatt.

Élhetett vón munka nélkül,
Mint sok mások boldogan,
Szerető családi körben,
Hol az üdvnek fészke van.

De ő mint a férfi érdem'
És jellemnek embere,
S mint a munka áldozatja
Szállt a néma sírba le.

Lauka Gusztáv.

Békítés.

— Egy remek §. —

Nem is kell mindig a bírónak csupán csak a törvények hideg és lélek nélkül való könyvében keresni a megfelelő §-t, hanem keresse néha a saját szívében és koponyájában, szóval ott, ahol a legbőlebb igazságérzet lakozik. A jó bíró mindig talál a szívében és agyában saját külön okos és humanus és az igazságnak mindenképen megfelelő §-t anélkül, hogy a törvénykönyvet felütné.

Ezek a §-ok ütik helyre azt a sok hibát, amit a törvényesítők elkövettek. Ezek a §-ok sokkal nemesebbek, néha sokkal igazabbak és hatásuk is nagyobb, emberibb, mint azoké, melyeket jogtudással telített agyvelők kifundáltak. Persze ezeket a bírói igazságérzetből fakadó §-okat is igen bölcsen és tapintatosan lehet csak alkalmazni és akkor javító hatásuk is van.

Vannak még bölcs bírák, akiknek tele van a szívök ilyen §-okkal s akik ép úgy tudnak bánni az emberekkel, akik mindenféle bűnökkel és egymás elleni küzdelmekkel előbök vetődnek, mint a §-okkal. S a helyett, hogy röktönösen és ridegen a törvénykönyv §-ai szerint itélkezzenek az ellenfelek gyűlöletes ügyében, előveszik bölcsen és tapintatosan a panaszos és vádlott szívét, ha kell a hűségét, önértetét, stb., aztán az engesztelődés §-ával olyan igazságot tesznek az ellenségek közt, hogy egymás nyakába borulnak. Persze ehhez nem kevesebb felfáng és ötlet, mint amennyi bölcsesség szükségeltetik.

Egy bölcs pszihologus bíró szobájából sokszor vonulnak vissza ellenfelek, mint jóbarátok, anélkül, hogy a törvénykönyv §-aira szükség lett volna a békítésnél.

§!

Oh, Istenem, nem kell mindig ezt a dugóhúzóhoz hasonlatos ákombákomot keresni, hogy a legteljesebb igazság adassék vádlottak is, panaszosnak is. Egy humanus ötlet elég, hogy a két ellenség egéki magasztalja az igazságszolgáltatás bölcsességét, sőt, mint az alábbi esetből kitűnik, néha egy ilyen csupán a bíró

kedélyéből kipattanó § néha az ellenséges szíveket bámulatos hatással — tartós frigybe köti össze.

Mondják, hogy annak a bírónak, aki ebben az ügyben szerepelt — sok ilyen §-a van s nagyon szeretnek az emberek nála pörölni. A fiatal, bölcs bíró, elintézett ügyeiből való ez is, amelynek története itt következik.

Az özvegy, egy szőke, erős, szép és fiatal özvegy menyecske kisirt szemmel és alázatosan szegyenkezve bevádolta a legényt, az erős, deli szép legényt, hogy ez igen nagy csufot tett a hirnevén, özvegyi becsületét a malomköre tette.

— Elpirul a pipacs is, amerre Selyem Rozál jár, anyyi legény csókja ég az arcán.

Ezt is mondta volna a legény, a szép deli legény. De mondott még csunyasabbat is. Hogy Selyem Rozál — rossz asszony.

— Nem vagyok az, ha az vagyok, bizonyítsa ki, a templompadban elhúzódnak mellőlem azok, akik százszorta rosszabbak... Ezt tette velem ez a legény.

A bíró hallgatja, aztán a legénynek ad szót.
— No? Igaz, hogy a menyecskét megszólta a becsületében?

A deli legény restell hazudni.
— Ha igaz, — veti oda.

Kivörösödik a szép menyecske, mint a rák.
— Béklyót kék az ilyen legény számára verni, pöntyög haragosan.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 8., 9., 10. és 11. Vásár Nagybecskerekén.
 Október 11. Őszi lövészeny.
 Október 11. Tiszti szék.
 Október 11. Milleniumi mise.
 Október 11. Gyógyszerészek gyűlése.
 Október 12. Őszi közgyűlés.
 Október 18. Millenium Módoson.
 Október 19. Közig. bizottsági ülés.
 Október 19. Városi közgyűlés.
 Október 22. Steinbach jubileum.
 November 19. Vásár Nagybecskerekén.
 Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmezejében. Nagy-Becskekereken Baurfőle házában Ferencz-József téren. Rendel. naponta.
 A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hírek.** Rónay Jenő főispán ma este hivatalos ügyekben Budapestre utazik. — Dr. Demkó Pál orszgy. képviselő Nagy-Becskekerekre érkezett.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Herold Mihályt a homoliczi állami iskolához tanítónak kinevezte.

— **Esküvő.** Krsztics János polgármester és anyakönyvvezető előtt ma délelőtt lépett házasságra Nikolics Miczi kisasszony, Nikolics Bogdán nyug. fősztolgabíró és Tiszármentesítő társulati pénztárnok bájos leánya Vass Aurél vasuti tisztviselővel. Tanuk voltak Daniel Ferencz tb. fősztolgabíró és Bielek Antal árvaszéki ülnök. Az ünnepélyes aktusnál nagyszámú előkelő közönség volt jelen.

— **Uj templom Alibunáron.** Levelezőnk írja: Szombaton, a szent kereszt felmagasztaltatási ünnepén szentelték és tűzték fel a most épülőben levő gör. kel. szerb templom keresztjét. Az ünnepélyen a vidék egész intelligenciája és nagyszámú közönség vett részt. Az új templom, mely román renaissance-stilusban épül, 40,000 forintba fog kerülni. A terveket Diakonovits Adrián műépítész készítette. A templom, melyet a jövő évben szentelnek be, rendkívül szépnek ígérkezik és bizonyára az legszebb építészeti díszet fogja képezni a községnek.

— **Réczey tanár ünneplése.** Dr. Réczey Imre, a sebészet nagyevű professzora, Réczey Gyulának, a t. h. é. v. igazgatójának testvéröccsége, méltó ünneplésnek volt tegnap részese. Negyedszázados tevékeny munkálkodásának fényes elismerése volt az a spontán rendezett ünnepély, mely mint fővárosi levelezőnk írja, a Szt-Rókus-kórház sebészeti klinikáján folyt le. Az irgalmas testvérek által virágfüzerekkel dusan feldíszített műtőtermet 10 órakor zsufolásig megtöltötték Réczey tanár nagyszámú tanítványai és tisztelői, akik között ott láttuk a honvédorvosi kart teljes számban Bernolák vezértörzsorvos és Nagy törzsorvos vezetése alatt, dr. Müller Kálmán kir. tanácsost, a Rókus-kórház igazgatóját, számos főorvost és egyetemi tanárt, nemkülönbén az orvostanhallgatók egész légióját. Küldöttséget

A bölcs bíró az engesztelés hangján csilapítja az ellenségeket, csak értsék meg egymást szépen, nem kell egymás becsületébe kapaszkodni, ej, hiszen ez tán tévedés is és szépen el lehet intézni.

— Ugy-e legény, nem úgy értette magaszt, mi? Hiszen, ha a magyar legény az asszonyt megbántja, meg is szokta kérni. Ugy-e legény?

Vállat vont a legény:

— Ha beéri vele? . . .

De az asszony nem éri be vele. Mikor még ezt is olyan félvállról, szánalomból igéri oda a legény.

— De csak tessék megbüntetni erősen, — követeli a menyecske.

A tanuk is mind a menyecske mellé állnak. A baj egészen komoly. A deli szép legény áristomba kerül. A bíró újfent előveszi a menyecske és sugva mondja neki:

— No, érje be bocsánattal, mert hátha a legény is — bizonyít?

Nem fél attól a menyecske. Büntetést kér. S ekkor a fiatal bölcs bíró nem a törvénykönyvhöz nyúl, hanem előveszi az ötlejét.

Főllál a bírói székből és így szól:

— Várjanak itt egy keveset.

Ezzel elhagyja a termet, de mintha az ajtó zárja csikordult volna egyet. A tanuk már rég elmentek.

menesztett a diszes ünneplő közönség a tudós tanárért, akit, midőn a műtőteremben megjelent, az egybegyűltek lelkes óvációban részesítettek, majd dr. Martiny Kálmán I-ső tanársegéd mondomondta el szép ünnepi beszédét, melyben arra kérte Réczey tanárt, engedné meg, hogy olajfestésű arcképét elkészíthessék a műtőterem részére, végül tanítványainak diszes emlékalbumát nyújtotta át. Az ünnepelt tanár válaszában hangsúlyozta, hogy huszonöt évi orvosi működését nem tartja elég fontosnak arra, hogy a klinika falain kívül is ünnepegy tárgyává tegyék, mindazonáltal jól esik neki, hogy tanítványai és tisztelői ily kitüntetésben részesítették, látja azt, hogy főtörökvisését elérte, mert a szeretet köti tanítványait ő hozzá és ebben biztosítékát látja a korábbi tudományos haladásnak, amikor a tanár és tanítvány egy cél felé törekednek. Meghatottan mondott köszönetet Réczey az óvációkért, mire a szigorló orvosok nevében Ludwig Elemér, az orvostanhallgatók segélyegylete nevében ij. Klug Nándor szigorló orvos mondomondtak üdvözlő beszédeket. A szép ünnepélyt este a jubiléus tiszteletére rendezett bankett zárta be. A jubiléus arcképének megfestését egy fővárosi festőművészre bízták, aki a napokban hozzáfog annak elkészítéséhez.

— **A központi hitelintézetbe** ujonnan a következő tagok léptek be: Pártay Zoltán Katalinfalva 2. Parchetich István Horvát Klári 1. Szerb-Ittebe község 10. Ifj. Zsivkovits István Bánlak 5. Barth Károly Bánlak 5. Löwenstein Jakab Bánlak 6. Kerla Péter Bánlak 2. Dr. Gruber Gyula Bánlak 5. Borkán Péter Bánlak 4. Petku Todor Bánlak 2. Hertzka Mór Bánlak 5. Botka Béla Bánlak 5. Ehrenhop Bernhardt Bánlak 5. Bánlak község 10. Vadász Kálmán Bánlak 5. König György Dolova 2. Jeszenszky Jenő Dolova 1. Stoinov Miklós Dolova 1. Gyalos Antal Dolova 1. Manojlovits György Dolova 1. Petrovits Mihály Dolova 1. Tuka Manojlo Dolova 1. Bolyarics Péter Dolova 4. Lukics Szilárd Dolova 2. Román Romulusz Dolova 1. Dr. Nenadovics Lázár Dolova 1. Goba Mita Dolova 1. Popovics Fülöp Dolova 1. Vlavin Mark Dolova 1. Fuka Lázár Dolova 1. Zsiván Miklós Dolova 1. Dolova községe 10. Adám Sándor M. Czernya 1. Bozvevics Jenő M. Czernya 1. Tarina János M. Czernya 1. Osztermann Adám M. Czernya 1. Flech Samu M. Czernya 1. Biácsy Pál Magyar-Czernya 1. Szekula István M. Czernya 1. Megyeri András M. Czernya 1. Cziegler János M. Czernya 1. Kiefer János M. Czernya 1. Laux János M. Czernya 2. Germann József M. Czernya 1. Deák Ferencz M. Czernya 1. Szalma István M. Czernya 1. Béczők Antal M. Czernya 1. Berger Adolf M. Czernya 1. Lippai Ferencz M. Czernya 1. Magyar Czernya községe 2. Nikolet Adám M. Czernya 1. Nagy Antal Magyar-Czernya 1. Streiner Mihály Istvánvölgy 2. Gajer Ferencz Istvánvölgy 1. Selyem János Istvánvölgy 1. Focht Miklós Istvánvölgy 1. Kurcz József Istvánvölgy 1. Kovácsy Géza Istvánvölgy 1. Schmidt Péter Istvánvölgy 2. Grau János Istvánvölgy 1. Schiller István

A bíró ur is elment és mint aki mindent elvégzett a legnagyobb rendben, pompás étvágyal ebédelt. Délutáni siestájából sem engedett egy percet sem.

Délután 3 óra után ment fel hivatalába. A hivatalozólag ijeden szaladt elébe és suttogva jelentette, hogy valakik vannak a szobában, délből sokáig doromboltak, de azóta hallgatnak. A szobát valaki rájuk zárta. Jól van, mondta a bíró és ezzel benyitott a hivatalos helyiségbe.

Ott ültek egymás mellett a panaszos és a vádlott: a szép, erős fiatal özvegy menyecske kipirult és felderült arccal és az erős deli szép legény. Egy szót sem emeltek a hosszas várakozás miatt.

A bölcs bíró bírói székébeült és komoran nézett az ellenfelekre.

— Hallgassanak ide. Kihirdetem az ítéletet.

A menyecske a kötényéhez kap, lesüti a szemét és szólásra mozog piros szája, de nem mer szólani . . . A bíró észreveszi. Persze, hogy észreveszi.

— Talán valami mondani valója van? — kérdezi.

Pirulva lép közelebb a szép szőke asszony és ezt mondja:

— Igen is, arra kérem, ne tessék itélni, visszavonom a panaszomat . . .

Istvánvölgy 3. Klein Lipót Istvánvölgy 1. Hingelmann Fülöp Istvánvölgy 1. Kreischer Péter Istvánvölgy 1. Kurcz Fülöp Istvánvölgy 1. Sohl János Istvánvölgy 1. Streiner Dezső Istvánvölgy 1. Streiner Ilona Istvánvölgy 1. Ehling János Mörizsföld 1. Ehling Ilona Mörizsföld 1. Bali István Györgyháza 1. Birg Konrad Györgyháza 2. Horváth Adám Györgyháza 1. Konvicska József Györgyháza 1. Birg Miklós Györgyháza 2. Ifj. Birg Péter Györgyháza 1. Birg Péter Györgyháza 2. Reiter Mihály Györgyháza 1. Gulding Eberhardt Györgyháza 1. Várady Vendel Györgyháza 2. Birg Mihály Györgyháza 5. Bierz Jakab Györgyháza 1. Wingert Gáspár Györgyháza 2. Wingert Péter Györgyháza 2. Schiller György Györgyháza 1. Kirchner Konrad Györgyháza 1. Annau Lipót Györgyháza 1. Ritter János Györgyháza 1. Francz Jakab Györgyháza 1. Dormut János Györgyháza 1. Horváth Miklós Györgyháza 1. Schiffler Vilmos Istvánvölgy 1. Weber Dávid Istvánvölgy 1. Schurr Fülöp Istvánvölgy 1. Szohl Frigyes Istvánvölgy 1. Harczmann János Istvánvölgy 1. Kuhn Ferencz Istvánvölgy 1. Ifj. Schiffler Vilmos Istvánvölgy 1—1 üzletrészvényrel, eddig összesen 750 a részvényesek száma.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Steigerwald Kornél, nagybecskerek tekintélyes fakereskedő tegnap este hosszas szenvedés után, harminczkilenc éves korában meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Steigerwald Irén, férj. Wachtel Leoné egy a saját mint gyermekei nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti a legjobb testvér és rokonnak Steigerwald Kornélnak folyó évi október hó 6-án este fél 7 órakor élte 39 ik évében, hosszas súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos kimúltát. A megboldogult hült tetemei október hó 8-án délután 3 órakor fognak a rom. kath. hitvallás szertartásai szerint beszenteltetni és a helybeli rom. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miséldozat október hó 9-én délelőtt 10 órakor fog a rom. kath. templomban az Egek Urának bemutatni. Aidás és béke lengjen porai felett! Nagybecskerek, 1896. évi október hó 6-án.

— **Termés Szentmiklóson.** Nagyszentmiklósról írják: A szüret a végét járja. A mult hét utólján két derűs nap volt, mi nagyban elősegítette a szüretelést. A bor a tavalyinál többs 14—16, sőt 18 frton kél hektója, ami jó jel, mert a tavalyi most is kapható 14—15 írtjával még. Minőségre nézve a gazdák általános nézete, hogy erős borunk lesz, mert a leszüretelt szőlő nagyon hamar forni kezd. A kukoriczatörés a jobb idő beálltával erősen folyik s 3 frton áll mmázsája. A kerti vetemények, a teliek az esőzés folytán rosszul állanak, mert legnagyobbbrészt fereg bántja, ami sietteti a gazdákat veteményük kiszedésére. Az őszi vásár, mely október 25-én lesz, ha a jelek nem csalnak, mindamellert, hogy a buza ára nagyon olcsó és a millennium okozta pangást nagyon megérzik iparosaink — jó lesz. Különbén ez szokott Nagyszentmiklóson a legjobb vásár lenni, csak az a kár, hogy az eső is függővé teszi sikerét, mert egyrészt a vásártér közvetlen s így esős időben a sár miatt hozzáférhetetlen.

— **Kerékpár-ünnepély Nagybecskerekén.**

A nagybecskereki kerékpár-egylet f. hó 10-én esti 8 órakor Rónay Jenő főispán, mint versenybizottsági elnök tiszteletére lampionos korzómenetet rendez. A korzó menet minél fényesebb és tömegesebb létesítése céljából f. hó 9-én délután 5 órakor a tagok számainak s egyéb, a rendezésre vonatkozó ügyek előzetes tájékoztatása céljából próba felvonulást tart. Miért is ez uton felkérnek egy helybeli, mint a vidéki kerékpár sport mindkét nembeli kedvelői, hogy a „Korona“-vendéglő előtti téren 9-én, délután fél 5 órakor leendő csoportosuláshoz minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. A korzómenetben résztvenni szándékozók Novák J. C. egyleti főkapitánynál jelentkezzenek f. hó 10-én déli 12 óráig.

— **Millenium Módoson.** A folyó hó 18-án tartandó módosi emlék-oszlop leleplezés és millenium ünnepély diszes megtartásához, disztetésül Eisenstädter és társa nagybecskereki nagykereskedő cég 10 darab zászlóra 90 méter nemzetiszínű kelmét ajándékozott. Fogadja a cég hazafias áldozatkésztségéért a módosi milleniumi bizottság köszönetét.

— **Versecz város virilistái.** A legtöbb adót fizetők névsorát a következőkben állította össze az igazoló választmány: Zoffmann S. sör háztulajdonos 1168 22 frt, Adler M. borkereskedő és birtokos 923 29 frt, Frisch Gyula szeszgyáros 907 53 frt, dr. Seemayer K. ügyv. (kétsz.) 727 45 frt, Glückmann D. szállodabérlő 727 45 frt, Stoicsev M. földbirtokos 717 04 frt, Herzog J. gyógyszer. (kétsz.) 707 60 frt, Obrádovits K. házbirtokos 636 71 frt, báró Baich Mihán házb. 612 73 frt, Mladenovics V. ügyvéd (kétsz.) 607 14 frt, Czevits Gy. ügyv. (kétsz.) 589 24 frt, Hofmann K. czukrász 589 21 frt, Tokics V. bérlő 537 24 frt, Zmejanovits F. püspök (kétsz.) 523 26 frt, Hemberger B. ipark. tag (kétsz.) 504 20 frt, Frisch Hugó kereskedő 503 65 frt, Radák István ügyv. (kétsz.) 477 56 frt, Zoffmann János házbirtokos 457 20 frt, Morlin József ipark. tag (kétsz.) 454 80 frt, Kuncze F. mérnök 452 35 frt, Rittinger Ede lapszerk. (kétsz.) 432 34 frt, dr. Haag A. ügyvéd (kétsz.) 430 32 frt, Seidl Gyula gépgyáros 421 72 frt, Garai F. szállodás 419 20 frt, Bernatsky Géza házb. 407 81 frt, dr. Demetrovits M. ügyvéd (kétsz.) 400 44 forint stb.

— **Határrendezés.** A magyar román határon, Krassó Szörény és Hunyad vármegyék közelében, gyakori határvillongások merültek föl, minélfogva mindkét kormány elhatározta, hogy ezen kérdés tisztázására közös bizottságot küld ki. A magyar kormány, illetve Krassó Szörény vármegye kiküldötte Faur Kornél királyi főmérnököt, Issekutz Aurél teregovai és Fialka Károly orsovai főszolgabírákat, míg a román kormány Macarescu György vezérkari századost és a határ közelében beosztott prefektusokat jelölte ki. A közös bizottság a szabályozást kölcsönös egyetértéssel, mindkét fél megelégedésére elvégezte és Macarescu vezérkari százados jelenleg Lugoson időzik, hol a pontozatokat végleg megállapítják.

— **Váltóhamisító parasztok.** Lugosról jelentik: A kultúra alighogy betette ide a lábát, a délmagyarországi parasztság már évek óta tekintélyes számmal járul a bankjegyhamisítók csoportjához, kiknek leghírhedtebb buvóhelyei az ország ezen részében találhatók; legújabbán a furfangos parasztok a váltóhamisítás sokkal kényelmesebb pályájára adják magukat. Rövid idő előtt két paraszt leszámolt a krassói takerékpénztárnál egy jóhitelű egyén nevére kiállított, 400 frtról szóló váltót, melyen az aláírás oly ügyesen volt utánozva, hogy senkinek sem támadt gyanúja. Csak a hamisítás felderítése után tünt ki, hogy Lugoson és környékén más pénzintézeteket is megkárosított hasonló módon, mint a jelek elárulják, egy jól szervezett család szövetkezett. A fővétekességek már nyomában vannak.

— **Isten áldása.** Rechnitzer István pancsovai fényképésznek a héten született a 14-ik gyermeke, egy fiúcska. Mind a 14 gyermeke életben van, közülök 9 fiú, 5 leány. Mikor a család az asztalhoz ül, egy egész bankett az. Összinte szívből kívánjuk a gyermekekkel dusan megáldott apának, hogy ez isten áldáson kívül a szerencse is kísérje gyermekei felnevelésében.

Irodalom és művészet.

* **A magyar műveltség Mátyás király korában.** A műtörténet írók majdnem egyhangú véleménye szerint az ugynevezett renaissance korszak Magyarországon, a dicső Mátyás király udvarában vette kezdetét. Annyi bizonyos, hogy különösen a Mátyás király korabeli építészeti emlékeink már a renaissance izlésének nyomait viselik magukon. A nagy művészi és tudományos átalakulásoknál nagyon nehéz a kezdet nyomaint pontosan kikutatni; de minden esetre megállapított történelmi igazság gyanánt kell elfogadnunk, hogy a renaissance korszak kezdetén a magyar királyi udvar, Mátyás budavári palotájában, vezérszerepet vitt úgy a tudomány, mint az irodalom, általában pedig a műveltség tekintetében. Ezt a Hunyadyak és különösen a Mátyás király alatti művelődés történetét tárgyalja az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munka (millenniumi kiadás) negyedik kötetének „A Hunyadyak és Jagellok kora” befejező, 82. 83. 84. füzetei. Ezekben a füzetekben Fraknói Vilmos, e korszak különösen művelődés történeti részének szerencsés kezű művelője, nagy szakavatottsággal tárgyalja a képzőművészetek állapotát, a főpapok, városok és világi urak műalkotásait, ebben a korszakban oly virágzó ötvösség, a románizálás stb. művészetét. Ezek a füzetek tele vannak erre a korszakra vonatkozó képzőművészeti alkotásokról vett sikerült képekkel. Mindjárt a 82. füzethez csatolt műmellékleten látjuk Mátyás király és

Beatrix királyné domborművü arczképeinek fénynyomatát; a 83. füzethez pedig három színes hasonmás van csatolva, fényes kivitelben. Az egyik „Fugger Antal arczképe”, mely a XVI. századbeli és a híres Fugger-család aranykönyvében található vízfestmény után készült; a másik szintén a Fugger család aranykönyvében levő XVI. századbeli vízfestmény színes hasonmása és „Thurzó Györgyöt” ábrázolja; a harmadik pedig a gersei Pathó család 1507. szeptember 22-én kiállított czimeres levelén levő érdekes rajz: „II. Ulászló és gyermekei”. Az egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Legújabb hírek.

A beteg trónörökös.

Budapest, okt. 6. Bécsből jelentik, hogy a bécai olasz nagykövet értesítette a római udvart, hogy Ferencz Ferdinánd kir. herceg a telet Palermóban és Nápolyban fogja töltetni.

A czár Párisban.

Páris, okt. 6. Az ujságok mást sem közölnek, mint a czári párról és bevonulásáról szóló híreket. Rajzban közlik a bevonulás utvonaltát. A czár a legközelebbi napokban kocsin be fogja járni Páris utcáit, mert az intéző körök úgy rendezkedtek, hogy a czár minden egyes alkalommal más utcákon hajtasson el.

Öngyilkos főhadnagy.

Versecz, okt. 6. Verseczen ma reggel nádudvari Bónis Zoltán deési születésű 26 éves honvéd főhadnagy lakásán szolgálati revolverével agyonlőtte magát. Már régebbi idő óta buskomor volt. Egyik fivére megőrült s most is a lipótmezei örültek házában van. Az öngyilkosság okát senki sem tudja.

A fiumei kormányzó lemondása.

Budapest, okt. 6. Bathányi Lajos gróf fiumei kormányzó lemondott állásáról. A felmentést adó királyi kéziratot ma közli a hivatalos lap, mely következőleg hangzik: Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán gróf Bathányi Lajos fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzót ezen állásától e minőségben tett szolgálatának és szerzett érdemeinek elismerése mellett saját kérelmére ezennel felmentem. Kelt Budapesten, 1896. évi október hó 2.

Ferencz József s. k.

Bánffy s. k.

A román trónörökös kinevezése.

Bécs, okt. 6. A hadsereg rendeleti lapja királyi kéziratot közöl, melylyel a király Ferdinánd román trónörökösöt kinevezi az I. Károly román király nevével viselő 6. sz. gyalogezred ezredesévé.

Az olasz trónörökös házassága.

Budapest, okt. 6. A nápolyi herceg tegnap Antivariba érkezett, hol 21 ágyulövessel üdvözölték, melyre a yachtról válaszoltak. Danilo örökös herceg a yachtra ment, hol a herceget üdvözölte. Midőn a hercegek partra szállottak, a közönség lelkesen üdvözölte őket. Az angol királynő is képviselteti magát a nápolyi herceg esküvőjén. Mint Londonból táviratozzák, a királynő e tiszttel a connaughti herceget bizta meg.

A petroleumárak újabb felemelése.

Budapest, október 6. Az „osztrák-magyar” petroleumkartell tagjai — mint a „Magyarország” értesül — e hét folyamán értekezletet tartanak. Az értekezlet napirendje (immár állandóan): A petroleumárak további felemelése. Quo usque . . . ?

Táviratok.

A király a kiállításban.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felsége a király ma reggel visszaérkezett Gődöllőről a fővárosba. Délután két órakor a kiállítás területére ment, ahol legelőször is az időleges kiállítások csarnokában levő őszi gyümölcs- és szőlőkiállítást nézte meg. Ezután a tejjgazdasági csarnokba ment, majd a kisebb pavillonokat is megtisztelte látogatásával.

A czár Párisban.

Budapest, október 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A czári pár tegnap este a nagy operában óriási tüntetésnek volt tárgya. Midőn a felséges pár az elnök páholyában megjelent, az egész közönség felállott és tüntető lelkesedéssel fogadta az orosz hymnus eljátszását, olyannyira, hogy elragadtatásukban a díszes közönség énekekkel kísérte a hymnus dallamát. Felvonásközben a czári pár az erkélyre ment, hol a színház köré gyűlt roppant embertömeg szünni nem akaró éljenzéssel üdvözölte. Az előadás éjfélkor ért véget, a midőn az orosz uralkodó pár sűrű embertömeg sorfala közt az orosz nagykövetség palotájába hajtattott, hol az éjt töltötte. A czár ismételen kifejezte megelégedését a fényes fogadtatásért. Ma délelőtt a czári pár Faure elnökkel a Notre-Dame templomba kocsizott, hol az egybegyűlt embersokaságtól lelkesen fogadtatott. — A tegnapi nagy tolongásban három halál eset fordult elő.

Szeless Etelka bűnügye.

Budapest, okt. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt kezdődött Szeless Etelka bűnügyében a végtárgyalás, mely a közönségnek óriási érdeklődése mellett folyt le. A vádlott megmarad azon állítása mellett, hogy amennyiben a szóban forgó váltón levő aláírás nem Jenő főhercegtől ered, azt csakis Dunin-Borkovszky gróf hamisíthatta. Az ítélet még nem hozatott meg.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak kezelése alatt álló h. é. vasutakon 1895 évi december 1-től érvényes közös árudijszabáshoz f. év október hó 1-én a VIII. pótlék lép életbe, mely a versecz-kubini h. é. vasut új árudijszabását tartalmazza.

Ezen pótlék példányai a m. kir. államvasutak díjszabási szakosztályában példányonként 20 fillérért kaphatók.

Budapest, 1896. szept. 14-én.

Az igazgatóság.

(Az utányomás nem díjaztatik.)

(A magyar kir. államvasutak szállítási irodája a Lipótvárosban.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a Lipótvárosban (V. Arany János-utca 19. szám alatt) szállítási irodát rendezett be, ahol gyors és teherdarabú szállítmányok az összes állomásokra feladhatók. Ez iroda, előleges értesítés ellenében, jutányos szabványárak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállításáról is és közvetíti úgy a helybeli mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.

Budapest, 1896. szeptember 20-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

7280. szám 1896.

939-2.2

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye Szerb-Klári községében az állandó menedékházvezetőnői állás f. év október hó 31-én választás útján betöltetik. Kérvények f. évi október hó 28-ig nevezett menedékház felügyelő bizottsághoz intézendők; javadalom:

240 frt készpénz;
1 1/2 öl tüzfifa;
3-öl szalma;
2 szoba, konyha, kamara és padlásból álló szabad lakás.

A szerb nyelvet legalább szóban bírók előnyben részesülnek.

Az áll. mdkház felügy. bizotts.

8484. tkvi szám 1896.

Arverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Strasser és König budapesti cég végrehajtónak Nujegen Pavel n. toráki lakos végrehajtást szenvedő elleni 569 frt 59 kr. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő nagytoráki 1254. sz. tjkben A. I. 343-344. hrsz. a. 800 □ területű 135. ö. i. sz. udvar és kert 228 frt becsértékben, egészben tehát végrehajtáson kívül álló Floka térj. Nujegen Krisztina, kk. Floka Juon, kk. Floka Flóra ingatlan jutalékára és özvegy Floka Márta javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog érintetlen hagyása mellett, továbbá a nagytoráki 133. sz. tjkben A. I. 2318/a/2/a. 600 □-öl területű szántó a templomdűlőben és 2938/a/2/a. hrsz. 400 □-öl területű kaszáló a koresma-kaszálóban egészben tehát végrehajtáson kívül álló Nujegen Peter, kk. Szekorán Juon, Pavel, Avram és Katicza jutaléka és özv. Szekorán Márta javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog érintetlen hagyásával 128 frt kikiáltási árban 1896. évi november hó 5-ik napjának d. e. 10 órájkor Nagy-Torák község-házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 22 forint 80 krajczárt illetve 11 forint 80 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított s az 1881. november hó 1. 3333. ig. min. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. tvszék mint tkvi hatóság irattárában s Nagy-Torák község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tvszék tkvi hatóságánál, 1896. évi augusztus hó 24-ik napján.

948-1.1

Benedek,
kir. tvszéki bír.

8995. tkvi szám. 1896.

947-1.1

Póthirdetés.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kokits A. F. nbecskereki cég végrehajtónak Gyukits Vikentie kistoráki lakos vajtást szenvedő elleni 400 frt s jár. iránti vajtási ügyében 6651/96. tkvi sz. a. kibocsátott árverési hirdetésben a kistoráki 247. sz. tjkben 410-411. hrsz. 437. ö. i. sz. ház 400 □-öl beltelekkel 43 frt, 1053/1. hrsz. a. felvett 400 □-öl pótkert 66 frt, 144., 1614., 1773., 1965.,

2289., 2380., 2596., 2990. hrsz. 15 hold szántó 3050 frt, 2865/1 hrsz. 545 □-öl szőlő 66 frt, a kistoráki 891. sz. tjkben 1429/1., 1530., 1713., 1958., 2229., 2562., 2763. és 2963. hrsz. 4 hold szántó 92 frt kikiáltási árban Kis-Torák község-házánál 1896. évi november hó 6-ik napjának d. e. 10 órájkor kitűzött árverés az 1881. L. t. cz. 167. §-a alapján Strasser és König budapesti cég vajtató érdekében is 153 frt 94 kr. és 112 frt 59 kr. tőkekövetelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Jelen kérvény költsége és dija fejében 5 frt állapittatik meg. Miről értesítendők: 1. dr. Bilicz Béla ügyvéd helyben, 2. dr. Frankl Miksa ügyvéd Módoson, 3. Gyukits Vikentie Kis-Torákon.

Kelt a nbecskereki kir. tvszék tkvi hatóságánál, 1896. évi szept. hó 2-án.

Kondor,
kir. tvsz. bír.

523. szám 1896.

950-3.1

Pályázat a gépészi és fűtő állásokra.

A pancsova-kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulatnál a következő állások töltendők be:

1 főgépészi állás 840 frt fizetéssel és természetben való lakással;

1 algépészi állás 720 frt fizetéssel és természetben való lakással;

2 fűtő állás egyenkint 360 frt fizetéssel.

A főgépész a közvetlen kezelése alatt álló kubini szivattyu telepen kívül köteles lesz a sándoregyházi telep fölött is a főfelügyeletet gyakorolni.

Az algépész a sándoregyházi telepet fogja kezelni. A fűtők egyike Kubinban, másika Sándoregyházan lesz köteles lakni.

A gépészek állásukat 1897. febr. 15-én fogják véglegesen átvenni s teljes fizetésük ezen naptól fogva lép életbe, kötelesek azonban már f. év. november 15-étől fogva az illető telepnél jelen lenni és a gépek felszerelésében részt venni. Ezen időre havi 30 frt díjat fizet nekik a társulat.

A fűtők állásukat 1897. február 15-én kötelesek elfoglalni.

A fenn jelzett állásokra pályázók, elméleti és gyakorlati bizonyítványaik mellettelésével, folyamodványukat f. hó 31-ig nyújtják be az alulrott társulati igazgatóságnál.

Pancsován, 1896. évi október hó 5-én.

Pancsova-Kubini
Ármentesítő és Belvízszabályozó
Társulat Igazgatósága:
Csernovics Agenor,
igazgató mérnök.

2475. szám tkv. 96.

949-1.1

Árverési feltételek.

May Márk Lipót vajtátónak Bogoevits Krisztina és tsai tszigeti lakos, illetve Lazits Szvetozár késedelmes vevő elleni 141 frt 81 kr. s jár iránt vajtási ügyében 1896. évi október hó 21-ik napján d. e. 9 órákor tartandó árveréshez.

1. Árverés alá bocsátatnak T-Sziget községe 1046 sz. tjkben foglalt következő ingatlanok u. m:

1). 27 hrsz. 825 □-öl szőlő 40 frt.
2) 26 hrsz. 414 □-öl szőlő 20 frt. 3) 25 hrsz. 426 □-öl szőlő 20 frt. 4) 24 hrsz. 499 □-öl szőlő 25 frt. 5) 25 hrsz. 10 □-öl szőlő 5 frt. 6) 26 hrsz. 415 □-öl szőlő 20 frt becsértékben.

2. Az ingatlan magasabb ígéret hiányában a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

3. Az árverés addig folytatandó, míg a végrehajtási követelés és jár., esetleg a megelőző jelzálogos követelések és jár. is teljes fedezetet nyernek.

4. A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% készpénzben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban bánatpénz fejében letenni.

5. Vevő pedig köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat u. a. naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat, melybe a bánatpénz is betudatik az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 45 nap alatt az árverés napjától számított 6% kamattal együtt lefizetni.

6. A vételár részletek az 1881. évi 39435. sz. a. kiadott I. M. rendeletben meghatározott módzatok mellett a pancsovai kir. adó-, mint letéti hivatalnál lefizetendők.

7. A vevőnek vételi bizonyítvány az 1881. évi LX. t. cz. intézkedése értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett t. cz. intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

9. A vétel után járó kincstári illetéket vevő köteles viselni.

10. Ha vevő az árverési feltételeknek a kitűzött időben eleget nem tesz, bánatpénzének elvesztése mellett, kárára és veszélyére bármelyik érdekelt félnek kérelme folytán újabb árverés fog elrendeltetni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. évi szeptember hó 9.

Tóth,
kir. aljbír.

Van szerencsém a n. é. építőközönség tudomására hozni, hogy Kremer Fülöp ur

czementáru-gyárát

átvettem és nálam ezentul csakis elsőrendű portland-czementből készült saját gyártmányu czementlapok, márvány-mosaiklapok, itató-vályúk, ereszcatornakagylók, határjelkövek, valamint gipszből készült építési disztimények a legszebb kivitelben, jutányos áron kaphatók.

Ajánlok ezenkívül kiváló minőségű fehermeszet, román- és portland-czementet, gipszet, kátrányt, carboleumot, fedőpépet és elszigetelő lemezeket.

Özv. Guttmann Jakabné,
Gabnatér.

384-26.25